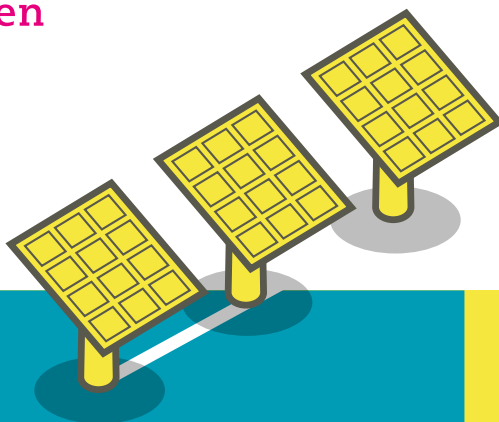

lokaal
opgewekt

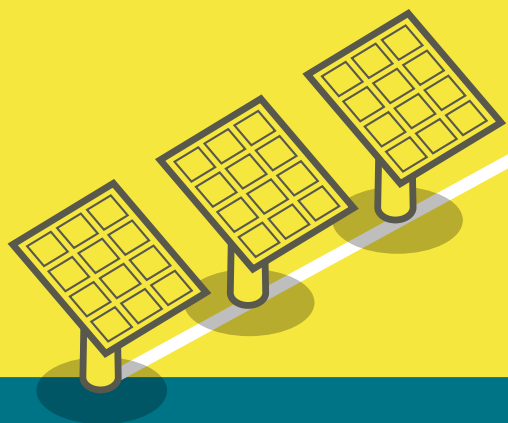
Emmen

Stappenplan voor lokale energie-initiatieven

Aansluiten bij een bestaand initiatief

Samen met dorpsgenoten je eigen energie opwekken. In Emmen vinden we het belangrijk dat inwoners kunnen profiteren van lokaal opgewekte energie. De ontwikkelaars van zonne-akkers of zonneparken stellen daarom 20% van hun zonnepanelen beschikbaar voor inwoners. Om gebruik te maken van de opgewekte energie organiseren inwoners zich in een coöperatie.

Dit is een stappenplan met acties die genomen kunnen worden om de oprichting van een gedragen lokaal energie-initiatief te organiseren.

Te nemen stappen:

1. Meld je bij het servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen

2. Plan een overleg in met belangrijke spelers in de buurt/wijk

3. Organiseer een informatieavond voor de buurt

4. Vorm een werkgroep

5. De gemeente sluit een overeenkomst met de initiatiefnemer, zorg voor overleg daarover met de gemeente

6. Maak een uitvoeringsplan

7. Richt een coöperatie op

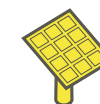
8. Leden werven

9. Organiseer informatieavonden

10. Uitvoering

11. Realisatie

Aan de slag!

In Emmen wordt een deel van zonneparken beschikbaar gesteld aan inwoners. Het servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen helpt startende en beginnende energiecoöperaties op weg.

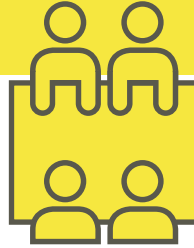
1. Meld je bij het servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen

Wil je aan de slag met een initiatief meld je dan bij het servicepunt, dit kan al voor de vergunningverlening. Het servicepunt biedt voorbeelden, kennisdocumenten, inzichten in het gemeentelijk beleid en kan op allerlei manieren ondersteunen. In een gesprek kun je verkennen welke hulp geboden kan worden en wat de mogelijkheden zijn om samen aan de slag te gaan.

Het servicepunt is te bereiken via: lokaalopgewekt@emmen.nl.

Of kijk op www.lokaalopgewektemmen.nl.

2. Plan een overleg in met belangrijke spelers in de buurt/wijk

Informeer de belangrijke spelers in de buurt en wijk vroegtijdig over jullie plannen. Denk aan de Erkende Overlegpartners (wijk- of dorpsvereniging), de dorps- of wijkcoördinator en eventueel de ondernemersvereniging.

3. Organiseer een eerste informatieavond

Met een initiatiefgroep of minstens een duo kun je een informatieavond voor de buurt organiseren.

Een informatieavond heeft meestal twee doelen:

- Duidelijkheid krijgen over hoe buurtbewoners invulling willen geven aan de energietransitie en via welke acties.
- Inwoners laten aansluiten bij de initiatiefgroep om te komen tot de oprichting van de energiecoöperatie of om andere acties uit te voeren.

Bepaal wat jullie willen gaan vertellen op de eerste avond. De volgende vragen kunnen je helpen de avond vorm te geven:

- Wat zijn de plannen?
- Waarom willen jullie een coöperatie starten?
- Wat gebeurt er in de omgeving waarbij dat aan kan sluiten?
- Wat zijn de mogelijkheden?
- Hoe doen ze dat elders in de regio?

Als de inhoud is vastgesteld, kunnen uitnodigingen worden verstuurd. Hiervoor zijn allerlei kanalen beschikbaar, zoals lokale huis-aan-huisbladen, een buurtapp, facebook et cetera.

Denk bij het verspreiden van de uitnodigingen ook aan partijen zoals:

- Erkende Overlegpartner, dorps- of wijkbelangen
- Gebiedscoördinator gemeente Emmen
- Scholen / bibliotheken
- Woningcorporatie
- Ondernemersverenigingen
- Sportverenigingen

Het is handig om voor de avond het volgende gereed te hebben:

- een draaiboek zodat iedereen van de initiatiefgroep weet wat zijn of haar taak is.
- een inschrijflijs voor geïnteresseerden.

Aan het eind van de avond weet je dan wat buurtbewoners willen bereiken. Wat zijn hun wensen en zorgen. En wie wil helpen het doel te halen en eventueel deelnemen aan een werkgroep.

4. Vorm een werkgroep

In het beginstadium van een initiatief wordt een eerste werkgroep gevormd. In latere stadia is het mogelijk om vanuit de werkgroep verschillende sub-werkgroepen te vormen, die bepaalde onderdelen van het initiatief verder uitwerken, zoals bewustwordingsacties of het oprichten van een coöperatie. In elke fase van het initiatief zijn specifieke kennis en een aantal competenties nodig. Het is van grote waarde om specifieke kennis binnen de werkgroep te halen van bijvoorbeeld een jurist, technicus, boekhouder, iemand met een marketing- of communicatieachtergrond, vormgever, websitebouwer of bedrijfskundige. Hiervoor kan het servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen worden benaderd.

Het werkt doorgaans het beste als de werkgroep een goede afspiegeling is van de lokale gemeenschap. Probeer hier actief op te werven!

Het is een pré als de volgende kwaliteiten in een werkgroep vertegenwoordigd zijn:

- iemand die de werkgroep trekt en bij elkaar houdt.
- iemand die de mensen uit de buurt erbij kan betrekken.
- iemand die zich graag bezighoudt met inhoudelijke informatie en details.

5. De gemeente sluit een samenwerkingsovereenkomst met de initiatiefnemer, zorg voor overleg daarover met de gemeente

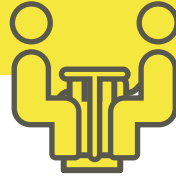

De gemeente is in overleg met de ontwikkelaar en sluit hiermee een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Hierin worden ook afspraken gemaakt over het deel van het park dat beschikbaar wordt gesteld aan de omgeving. Zorg er daarom voor dat er op tijd overleg is met de gemeente.

6. Maak een uitvoeringsplan

Ambities en plannen kunnen worden opgeschreven in een uitvoeringsplan. Hiervoor kun je ook de kennis van de partijen uit de Energiewerkplaats Drenthe opvragen (zoals de Natuur en Milieufederatie, buurkracht, KEI en SEN). Samen met deze partijen en het servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen schrijf je op waarom jullie aan de slag gaan, welke acties jullie gaan uitvoeren (als het goed is volgt dit uit de eerste informatieavond) en wat de planning hiervoor is.

7. Richt een coöperatie op

Wanneer een werkgroep aan de slag gaat met het opwekken van energie en het doen van investeringen, is een rechtsvorm nodig. Veelal wordt gekozen voor de coöperatievorm. Vooraf is het goed om stil te staan bij de vraag wat deze rechtsvorm inhoudt. Hieronder zijn de voor- en nadelen van de rechtsvorm coöperatie benoemd:

Voordelen

- Samen bereik je meer dan alleen.
- Samenwerking biedt schaalvoordelen.
- Democratisch beslisproces.
- Vrijheid bij vormgeving statuten biedt maximale flexibiliteit (goede voorbeelden beschikbaar).
- Winst kan uitgekeerd worden aan de leden.
- Toe- en uittreden van leden is eenvoudig.
- Mogelijk om privé aansprakelijkheid van leden volledig uit te sluiten (coöperatie onder Uitgesloten Aansprakelijkheid oftewel U.A.).

Nadelen

- Besluitvorming kan traag verlopen doordat alle leden inspraak hebben.
- Het individuele belang van leden kan soms botsen met het gezamenlijke belang.
- Geen mogelijkheid om ANBI-status te verkrijgen (dan zouden giften fiscaal aftrekbaar zijn).

Een coöperatie wordt opgericht via een notariële akte (statuten). Hiervoor zijn tenminste twee bestuursleden nodig. Er is geen minimum kapitaalstorting vereist. Ook moet een coöperatie worden ingeschreven bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst.

Voor het oprichten van een coöperatie bij een notaris is helderheid over een aantal zaken nodig:

Een naam

Een goede, pakkende naam voor de coöperatie is een goed begin.

De doelstelling van de coöperatie

Als coöperatie streef je een gezamenlijk doel na. De doelstelling van de coöperatie moet helder zijn en passen bij de belangen van de leden. Zo weten leden waar ze zich aan verbinden wanneer ze lid worden.

Statuten en reglementen

Het is nodig vooraf goed te bedenken wat je in de statuten wilt regelen en wat in de reglementen. Sommige zaken wil je in de statuten vastleggen, omdat deze niet gemakkelijk gewijzigd kunnen worden. Andere zaken kun je juist om die reden beter niet in de statuten regelen.

Zeggenschap

Er moet duidelijkheid bestaan over hoe de zeggenschap geregeld is binnen de coöperatie. Hoe is de beslisstructuur? Wie controleert wie?

Toe- en uittreding van leden

Er is een beschrijving nodig van het proces om nieuwe leden te werven en de voorwaarden waaraan zij moeten voldoen. Hierbij horen ook de afspraken over hoe en wanneer een lid de coöperatie kan verlaten. Daarnaast is het handig – zeker wanneer gebruik wordt gemaakt van de Regeling Verlaagd Tarief (postcoderoos) – om op te nemen wat er gebeurt wanneer leden buiten het postcoderoosgebied gaan wonen.

De verdeling van kosten en baten

De coöperatie kan zelf bepalen hoe zij de eventuele winst verdeelt. Deze kan bijvoorbeeld evenredig verdeeld worden over het aantal leden. Ook kan besloten worden om leden die bijvoorbeeld werkzaamheden verrichten voor de coöperatie een groter deel van de winst uit te keren of de winst kan gebruikt worden voor het realiseren van lokale duurzame projecten. Een deel van de inkomsten kan ook gebruikt worden om expertise in te huren, zoals een boekhouder of vormgever.

Het servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen kan met deze zaken helpen.

8. Leden werven

Het bestaansrecht van de coöperatie hangt samen met de leden. Het is daarom zaak om leden te werven. Hiervoor is enige voorlichting en overtuigingskracht nodig en kun je het beste mensen inzetten die affiniteit hebben met communicatie.

Communicatie inzet kan zijn op informatieavonden, flyers, berichten op sociale media, bekendheid op een lokale website en misschien een mooi logo. Onderschat daarnaast de kracht van 1 op 1 gesprekken niet. Benader ook de lokale media en de regionale kranten. Het is raadzaam een positief geluid te communiceren. Daarnaast zijn er allerlei acties te verzinnen om mensen bewust te maken van het bestaan van de coöperatie en jullie doelstellingen.

9. Organiseer informatieavonden

Op een avond met dorps- of wijkgenoten, kan je jezelf zo presenteren dat anderen zich willen binden aan de coöperatie. Je kan vertellen waar je voor staat en welke ambities, doelen en plannen je hebt. Mensen willen graag bij een beweging horen waar ze intrinsiek gemotiveerd voor zijn. Wanneer anderen zich uitgenodigd voelen mee te denken en te doen met acties, zullen ze sneller aanhaken, en (aspirant)leden hebben misschien zinvolle suggesties.

Het is goed mogelijk verschillende werkgroepen samen te stellen die deelplannen uitwerken, bijvoorbeeld een werkgroep communicatie en een werkgroep techniek.

10. Uitvoering

Lokale uitvoerders hebben vaak goede binding met de omgeving en dragen graag bij aan de verbetering hiervan. Een bijkomend voordeel is de gemakkelijke aanspreekbaarheid van een lokaal bedrijf. Het is altijd raadzaam meerdere offertes op te vragen en te vergelijken, waarbij ook duurzaamheid van de voorgestelde materialen een overweging kan zijn.

11. Realisatie

Na de realisatie en exploitatie, blijven beheer, communicatie, betrouwbaarheid en continuïteit belangrijk voor de leden van de coöperatie. Er mag zeker ook worden stilgestaan bij het resultaat. Het realiseren van een opwekproject is een grote prestatie, één die gevierd mag worden. Dit is een goed moment om de media ook uit te nodigen, om jullie inspanningen breder bekend te maken en anderen te inspireren hetzelfde te doen.

Vier elk succes
hoe klein ook!

Tips voor het oprichten van een lokale energiecoöperatie

Het vormen van een bestuur

Mogelijk zijn er al potentiële bestuurders onder de werkgroepleden. Wellicht zijn er anders in bekende kringen geïnteresseerden. Met drie personen; een voorzitter, een penningmeester en een secretaris kan je al aan de slag. Ook is het handig om twee (of meer) algemene bestuursleden te werven.

Een goede samenstelling is wenselijk. Het is soms lastig om bestuursfuncties in te vullen. Werven in twee rondes – eerst oprichtingsbestuur en daarna uitbreiding - is niet ongewoon. Bij het werven is het handig om zowel mensen te binden die enthousiast zijn over de plannen, als mensen met een enigszins kritische blik. Dit helpt met het tijdig antwoorden hebben op kritische vragen vanuit bijvoorbeeld een bewonersavond, omdat deze al in de werkgroep zijn geadresseerd.

Het aanvragen van een subsidie voor de coöperatie

Wanneer er voldoende bestuursleden zijn, kan de coöperatie formeel worden opgericht. Het oprichten van een energiecoöperatie brengt kosten met zich mee. Om hulp te krijgen met een subsidievraag kan contact op worden genomen met servicepunt Lokaal Opgewekt Emmen: <https://www.lokaalopgewektemmen.nl/hoe-werkt-het/>. Voor het aanvragen is een projectplan met begeleidende brief nodig. Het servicepunt heeft voorbeelddocumenten voor het indienen van de aanvraag.

Via de Energiewerkplaats Drenthe kan een subsidie worden aangevraagd voor grotere energieprojecten. Ook bestaat er nog een voucherregeling voor postcoderoosprojecten. Informatie daarover kun je aanvragen via info@energiewerkplaatsdrenthe.nl.

De financiële details van een coöperatie

Lokale energiecoöperaties zijn vaak een coöperatie met Uitgesloten Aansprakelijkheid (UA). Bij deze organisatievorm kunnen eventuele schulden niet verhaald worden op de leden.

Een coöperatie betaalt vennootschapsbelasting over de winst. De leden betalen individueel belasting over de winst die zij vanuit de coöperatie ontvangen. Elk jaar moet een coöperatie jaarstukken opstellen en openbaar maken.

Bij de notaris

Met een voldoende duidelijk beeld van wat er in de statuten zou moeten staan, kunnen de aanstaande bestuursleden naar de notaris om een oprichtingsakte op te stellen. Hiervoor is een provinciale subsidie beschikbaar, de zogenaamde postcoderoosvoucher. Meer informatie hierover is te verkrijgen via info@energiewerkplaatsdrenthe.nl.

Het benaderen van een lokale notaris is een goed idee. Deze kan de lokale binding van de coöperatie versterken, mogelijk extra voordelig zijn door bijvoorbeeld te sponsoren, en gemakkelijk opnieuw ingeschakeld worden als dergelijke diensten bij latere activiteiten (zoals opstalaktes) weer nodig zijn. De coöperatie wordt door de notaris bij notariële akte opgericht. Met het tekenen van de akte is de coöperatie formeel een feit.

Inschrijven bij de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst

Na het tekenen van de notariële akte moet de coöperatie binnen één week worden ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Vaak wordt dit gedaan door de notaris die de coöperatie heeft opgericht. Hierbij moeten eventuele gevolmachtigden opgegeven worden.

Ook moet de coöperatie worden aangegeven bij de Belastingdienst. Registratie bij de Belastingdienst kan meteen na oprichting via het formulier 'Opgaaf startende onderneming' op de website van de Belastingdienst.

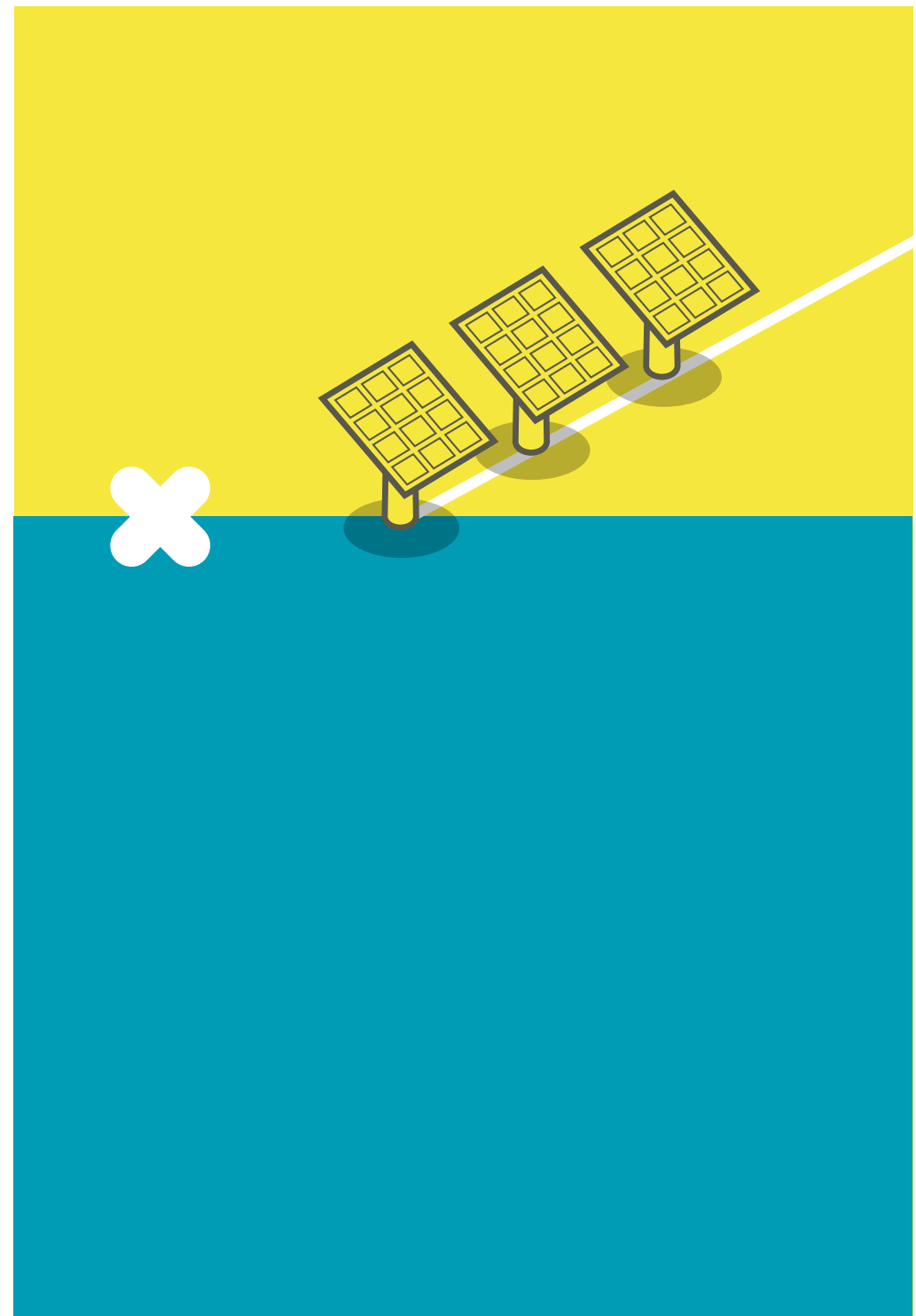
Bij de bank

Wanneer de coöperatie officieel is opgericht, kan het bestuur een rekening openen bij een bank. Bij het kiezen van een bank kan je naast het dienstenpakket ook kijken hoe goed de bank aansluit bij de doelstellingen van de coöperatie. De Rabobank kent bijvoorbeeld een coöperatieve geschiedenis, en banken als de Triodos en de ASN focussen meer op duurzaamheid.

De administratie

Bij het oprichten van een coöperatie zijn er ook enkele administratieve verplichtingen:

- De coöperatie moet een administratie bijhouden (financieel en leden).
- Er zijn termijnen waarbinnen kandidaat-leden en uittreedende leden antwoord moeten krijgen op hun verzoeken.
- Het is verplicht om minimaal eenmaal per jaar een algemene ledenvergadering te organiseren.
- Verder moet ieder boekjaar een jaarrekening worden opgemaakt en bij de Kamer van Koophandel worden gedeponneerd.

• Contact

Het Servicepunt Lokaal Opgewekt is voor inwoners en bedrijven bereikbaar via lokaalopgewekt@emmen.nl. Op de website www.lokaalopgewektemmen.nl vind je meer informatie.

De ondersteuning vanuit de gemeente Emmen komt tot stand in het kader van het Europese COBEN project en valt onder het Interreg Noordzee regio programma. De looptijd van het project is tot einde 2019.

